

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

по Годишната работна програма на Народното събрание
по въпросите на Европейския съюз (2008 г.)

№ 950-01-75/10.02.2009 г.

На основание чл. 97в от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ :

Разпределям рамкова позиция на Министерски съвет по т. 19 от Годишната работна програма на Народното събрание по въпросите на Европейския съюз (2008 г.) - Директива, изменяща Директива 92/85/ЕИО за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички - родилки или кърмачки, N 903-01-15, внесена на 06.02.2009 г., на следните постоянни комисии:

- КОМИСИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ;
- КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО;
- КОМИСИЯ ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

Георги Пирински

РАМКОВА ПОЗИЦИЯ

ОТНОСНО: Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета, изменяща Директива на Съвета 92/85/ЕИО за въвеждане на мерки за насърчаване на подобрения на безопасността и здравето при работа на бременни работнички, работнички-родилки или кърмачки

МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛЕН НОМЕР НА ДОСИЕ: 2008/0193 (COD)

ДОКУМЕНТИ: 13983/08 SOC 575 SCAN 217 CODEC 1285 + ADD 1 + ADD 2

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ: чл. 137, Параграф 2 и чл. 141, Параграф 3 от ДЕО

НАЧИН НА ГЛАСУВАНЕ: квалифицирано мнозинство

ПРОЦЕДУРА НА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЕ: съвместно вземане на решения; ГКМ

ЕТАП НА ПРИЕМАНЕ: Обсъжданията на Работна група по социални въпроси Съвета на ЕС

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ:

Проектът цели изменение на директива на Съвета 92/85/ЕИО за въвеждане на мерки за насърчаване на подобрения на безопасността и здравето при работа на бременни работнички, работнички-родилки или кърмачки, с което да се подобри защитата им и да насърчи съвместяването на семейния, личния и професионалния живот.

В началото на 2008 г. Европейският парламент, отчитайки демографското бъдеще на Европа, призова държавите членки да внедрят добри практики за удължаване на срока на отпуска по майчинство и да разширят и подобрят предоставянето на социални услуги по отглеждане на деца, с което да се насърчи раждаемостта.

Проведени са консултации за насърчаване ролята на социалните партньори за прилагане на корпоративна политика за насърчаване на съвместяването на семейните с професионалните задължения и премахване на дискриминацията спрямо бременни жени на пазара на труда. Държавите членки са приканени да предприемат съвместни действия с бизнеса за изравняване на заплащането на отпуските за отглеждане на деца за двамата родители.

През юли 2008 г. започна консултативен процес със социалните партньори за нови видове отпуски за родители, които да допринесат допълнително за постигане на баланс между работа, личен и семеен живот, в който социалните партньори поддържат становище, че не възнамеряват да преговарят по отпуска при бременност и раждане.

Поради това Европейската комисия разработи предложение, което след приемане ще намери отражение при определянето на другите видове отпуск от социалните партньори.

Предложението се отнася по-далече от постигане на минимални стандарти за закрила на здравето при работа на бременни работнички, работнички-родилки или кърмачки и да се насърчи съвместяването на семейния, личния и професионалния живот.

Основните елементи на проекта са:

- увеличаване на минималната продължителност на отпуска при бременност и раждане от 14 на 18 седмици, най-малко 6 от които следва да бъдат взети след раждането. Целта на промяната е подпомагане възстановяването на майката след раждане и улесняване на завръщането ѝ на пазара на труда след ползването на отпуска. Предвиждат се и различни защити на продължителността на отпуска: ако раждането се забави, удължаването на отпуска преди него не следва да се отрази на отпуска след него. Отпуск по болест, свързан с бременността, по-рано от 4 седмици преди раждането не следва да води до съкращаване на отпуска при бременност и раждане /чл. 8/.
- подобряване на трудовите права на бременните работнички, работничките-родилки или кърмачки /чл. 10/: забрана на подготовката на уволнение на бременна работничка от началото на бременността до края на отпуска при бременност и раждане; даване на обяснение от работодателя, уволнил такава работничка; обявяване на по-неблагоприятното третиране на жена, във връзка с бременност или отпуск по майчинство за дискриминация по смисъла на директива 2002/73/ЕО; връщане на същата позиция, заедно с възползване от всички подобрения в условията на труд, на които би имала право през периода на отсъствие; плащанията по време на отпуска не следва да са по-малки от получаваната заплата или от определен от държавите членки таван, но по-нисък от обезщетенията при болест; промяна на работните часове по искане на работничката поради новата семейна ситуация.

С измененията на директива 92/85/ЕИО за подобрения на безопасността и здравето при работа от държавите членки се изисква да осигурят еднакво третиране на работещите, без оглед на пол, чрез органите, създадени по смисъла на чл. 20 от директива 2002/73/ЕО и ревизирана с директива 2006/54/ЕО.

Държавите членки трябва да въведат в сила разпоредби за съответствие с Директивата /чл. 3/ до 2 години от одобряването на предлаганите промени.

ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО:

Въвеждането на мерки за повишаването на безопасността и здравето при работа на бременни работнички, работнички-родилки или кърмачки ще доведе до повишаване на закрилата на майките и до изменение в положителна посока на демографските характеристики в европейските страни. От друга страна промените ще насърчат съвместяването на семейните с професионалните задължения.

Тези промени ще рефлектират положително върху заетостта на жените и ще създадат условия за увеличението ѝ.

ТЕКСТ НА РАМКОВАТА ПОЗИЦИЯ:

Република България принципно поддържа предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета, изменяща Директива на Съвета 92/85/ЕО за въвеждане на мерки за насърчаване на подобрения на безопасността и здравето при работа на бременни работнички, работнички-родилки или кърмачки.

Предлаганите промени ще доведат до повишаване на закрилата на майките и ще насърчат съвместяването на семейните с професионалните задължения.

В светлината на предизвикателствата на застаряващото население на Европа, предлаганите промени са съществен елемент за справяне с демографските предизвикателства в Общността.

България има постижения по отношение на оценката на демографската ситуация и има стратегически документ с хоризонт 2020 г. за подобряване на демографските показатели.

По отношение на предлаганите минимални стандарти в проекта за промени на директивата, България има действащи разпоредби за защита на бременни работнички, работнички-родилки или кърмачки в националното трудово законодателство, които в момента надхвърлят в значителна степен тези предложения.

В проекта на директива са налице отделни предложения, които се различават от съществуващата в Република България законодателна уредба. В тази връзка при разглеждането на промените в директивата следва да бъдат отстоявани принципни положения, които нашето законодателство последователно прилага.

Наименование на подготвящата институция: Министерство на труда и социалната политика

Лице, отговорно за формулирането на позицията: Лилия Абаджиева, началник на отдел „Равнопоставеност на половете“, дирекция „ДСПРВ“

Лице утвърдило позицията: Димитър Димитров, заместник-министър

Дата на одобряване на позицията: 27.10.2008 г.

40v/g

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТО ПАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДИРЕКЦИЯ "ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ"

Във. №	H-956-05-3
дата	18.02.2009 г.

ДЕ-956-05-36/16.02.2009г.

ДО
КОМИСИЯ ПО
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

ДО
КОМИСИЯ ПО ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ДО
КОМИСИЯ ПО
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ

Във връзка с изпълнение на разпореждане № 950-01-75/10.02.2009г. на Председателя на НС, с което на Вашата комисия е разпределена Рамкова позиция на МС по Проект на Директива, изменяща Директива 92/85/ЕИО за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки - т.19 от Годишната работна програма на НС 2008г., Ви предоставяме следните допълнителни материали:

1. Проект на Директива, изменяща Директива 92/85/ЕИО за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки.
2. Опорни точки по внесената позиция от МС.

Приложение: съгласно текста

16.02.2009г.

Началник отдел „Европейски въпроси и хармонизация“:

Любка Ценова

ЧЕТИРИДЕСЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДИРЕКЦИЯ "ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ"

ОПОРНИ ТОЧКИ

т.19 от ГРП – Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 92/85/ЕИО на Съвета за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки

Настоящите опорни точки се изготвят за целите на парламентарното наблюдение и контрол по въпросите на ЕС в съответствие с глава Десета от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание и в изпълнение на чл.105, ал.4 от Конституцията на Република България

Обща информация:

Предложението на Европейската комисия за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 92/85/ЕИО на Съвета за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки е представено на Европейския парламент и Съвета на 3 октомври 2008 година.

Целта на предложението на ЕК е да се подобри защитата, предлагана на бременни работнички, работнички родилки или кърмачки, както и да се увеличи минималната продължителност на отпуска по майчинство от 14 на 18 седмици.

Предложението за директива изменя съществуващата Директива 92/85/ЕИО относно въвеждането на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки, и по-специално членове 8 (Отпуск по майчинство), 10 (забра на за уволнение) и 11 (Трудови права) от нея.

Отпуск по майчинство

Член 8 се изменя като се увеличава продължителността на отпуска по майчинство на 18 седмици, от които шест трябва да бъдат взети след раждането. Удължаването се предвижда с цел да се даде възможност на жените да се възстановят от бременността и раждането, да прекарат повече време с децата си и да кърмят по-дълго. Съгласно действащата понастоящем директива продължителността на отпуска е 14 седмици, от които две са задължителни, преди или след датата на раждането.

Предвиждат се и различни защити на продължителността на отпуска:

- ако раждането се състои след термина, удължаването на отпуска преди него не следва да се отрази на отпуска след него;
- отпуск по болест, свързан с бременността, по-рано от 4 седмици преди раждането не следва да води до съкращаване на отпуска при бременност и раждане.

Забрана за уволнение

Точки 1 и 2 от член 10 се изменят както следва: с цел да се вземе предвид съдебната практика на Съда на Европейските общности, се предлага да се забрани всякаква подготовка за евентуално уволнение по време на отпуски по майчинство, което не е свързано с извънредни обстоятелства. Съгласно действащата понастоящем директива работодателят следва надлежно да изложи писмено основанията за такова уволнение само в случаите, в които бива уволнявана жена, която е в отпусък по майчинство. С предложеното изменение това задължение на работодателя се разпростира към случаите, в които жена бива уволнявана в срок от шест месеца след края на отпуската ѝ по майчинство, в случай че жената поиска такава писмена обосновка. Целта на настоящата разпоредба не е да се изменят правила относно индивидуалното или колективно уволнение, а само да се предвиди, в интерес както на предприятията, така и на засегнатите работнички, че през определен период след завръщането от отпусък по майчинство, всяко евентуално уволнение следва да бъде надлежно обосновано в писмена форма, в случай че работничката поиска това.

Трудови права

Новата точка 2 „в“ на член 11 ясно определя, че след отпусък по майчинство, жената има право да се върне на същата работа или на равностойна длъжност при не по-малко благоприятни условия, както и правото да се ползва от всяко подобряване на условията на труд, от което тя би се ползвала по време на отсъствие.

Точка 3 изменя съществуващото правило относно обезщетенията, изплащани по време на отпусък по майчинство: то предвижда принципа на изплащане на пълната месечна работна заплата, получавана преди отпуската по майчинство. Това обаче няма да е задължително, тъй като на това обезщетение може да се наложи таван, който се определя от държавата-членка, при условие, че той не е установен на равнище под размера на обезщетенията за болнични. Държавите-членки могат да определят дали размерът на обезщетението за отпусък по майчинство да съответства на размера на последната месечна работна заплата преди отпуската по майчинство или на средна сума, изчислена за даден период;

Съгласно нова точка 5 на член 11, по време на отпусък по майчинство или при завръщането си от такъв, работничките имат право да поискат от работодателя си да приспособи работното им време и ритъм към новото им семейно положение и работодателят е длъжен да разгледа това искане. Въпреки това, работодателят не е длъжен да одобри или да предприеме последващи действия във връзка с искането. Подробните правила относно упражняването на това право трябва да се определят от държавите-членки.

С измененията на директива 92/85/ЕИО за подобрения на безопасността и здравето при работа от държавите-членки се изисква да осигурят еднакво третиране на работещите, без оглед на пол, чрез органите, създадени по смисъла на чл. 20 от директива 2002/73/ЕО и ревизирана с директива 2006/54/ЕО.

Процедура за приемане на акта, съгласно ДЕО

Процедурата предвидена в процеса по приемането на акта е „Процедура на съвместно вземане на решение“ (с участието на Съвета на ЕС и на Европейския парламент).

Етап към 12.02.2009 г.: Актът е приет от Европейската комисия на 03.10.2008 г. На 03.10.2008 г. Европейската комисия го предава на Съвета и на Европейския парламент.

Значение на акта за България

Въвеждането на мерки за повишаването на безопасността и здравето при работа на бременни работнички, работнички-родилки или кърмачки ще доведе до повишаване на закрилата на майките и до изменение в положителна посока на демографските характеристики в европейските страни. Наред с това, промените ще насърчат съвместяването на семейните с професионалните задължения.

Промените ще се отразят положително върху заетостта на жените и ще създадат условия за увеличението ѝ.

Необходимост от нормативни промени

С предложението за директива няма да се наложат промени в българското законодателство.

В България има действащи разпоредби за защита на бременни работнички, работнички-родилки или кърмачки в националното трудово законодателство, които в момента надхвърлят в значителна степен тези предложения

Постъпили документи от МС

Съгласно чл.97б от ПОДНС Министерски съвет внесе в Народното събрание проектите за актове на институциите на ЕС, включени в Годишната работна програма, придружени от становище.

По т.19 от ГРП 2008 на НС е внесена рамкова позиция.

Изразена позиция на Република България

Постъпилата от Министерски съвет позиция на основание чл.97б от ПОДНС отразява позицията на Република България към момента.

На 03 октомври 2008 г. ЕК е внесла в ЕП и в Съвета предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива

92/85/ЕИО на Съвета за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки, по което е постъпило становище на МС по реда предвиден в ПОДНС.

По предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 92/85/ЕИО на Съвета за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки, може да се посочи, че България по принцип подкрепя и има като цяло положително отношение към предложението на ЕК.

Република България поддържа становището, че предлаганите промени ще доведат до повишаване на закрилата на майките и ще насърчат съвместяването на семейните с професионалните задължения.

В светлината на предизвикателствата на застаряващото население на Европа, предлаганите промени са съществен елемент за справяне с демографските предизвикателства в Общността.

България има постижения по отношение на оценката на демографската ситуация и има стратегически документ с хоризонт 2020 г. за подобряване на демографските показатели.

По отношение на предлаганите минимални стандарти в проекта за промени на директивата, България има действащи разпоредби за защита на бременни работнички, работнички-родилки или кърмачки в националното трудово законодателство, които в момента надхвърлят в значителна степен тези предложения.

В проекта на директива са налице отделни предложения, които се различават от съществуващата в Република България законодателна уредба. В тази връзка при разглеждането на промените в директивата следва да бъдат отстоявани принципни положения, които нашето законодателство последователно прилага.

Заклучение

В резултат на обсъждането и представените материали би могло да се приеме, че изразената позиция от Република България по предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 92/85/ЕИО на Съвета за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки е съобразена с интересите на страната в областта и може да бъде подкрепена.

БК/ЛЦ

Дирекция „Европейски съюз“
Отдел „Европейски актове и
хармонизация“